

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

LINGUISTIC ANALYSIS AS A METHOD OF TRANSLATING MILITARY-TECHNICAL TEXTS

Гриневич Є.О.,

*orcid.org/0009-0006-5186-2868**слухач II курсу магістратури спеціальності В11 Філологія**Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Стаття присвячена лінгвістичному аналізу як методу перекладу військово-технічних текстів. Актуальність цієї теми зумовлене зростанням попиту на точні переклади військових документів, які є необхідною умовою ефективної міжнародної співпраці та інформаційної безпеки. У сучасних умовах інтеграції України в євроатлантичний простір переклад військово-технічних текстів стає не тільки філологічною практикою, але й соціально важливою справою, що вимагає систематичного наукового підходу.

Метою статті є аналіз основних лексичних, синтаксичних та стилістичних особливостей військово-технічних текстів та визначення ролі лінгвістичного аналізу в процесі їх перекладу. Методологічною основою є комплексний лінгвістичний аналіз тексту (на лексичному, морфологічному, синтаксичному та стилістичному рівнях) та сучасні перекладацькі технології (CAT-інструменти, термінологічні бази, корпусні методи).

У роботі встановлено, що на лексичному рівні основні труднощі, пов'язані з перекладом, виникають через багатозначність термінів, синонімію, омонімію та наявність «хибних друзів перекладача». Особливої уваги потребує авіаційна термінологія, яка характеризується динамічним розвитком та високим рівнем стандартизації. Скорочення та акроніми також становлять серйозну проблему, оскільки, з одного боку, вони економлять мовні ресурси, але, з іншого боку, спричиняють нечіткість у перекладі, що вимагає опори на міжнародні стандарти (ICAO, NATOTerm).

На синтаксичному рівні, основні труднощі складають пасивні конструкції, імперативні речення та складні підрядні структури. Вони забезпечують нормативність та точність військової комунікації, але вимагають від перекладача застосування перетворень та ретельного контекстуального аналізу, щоб уникнути калькування.

На стилістичному рівні, військово-технічні тексти відрізняються офіційністю, уніфікованістю та точністю формулювань. Лінгвістичний аналіз дозволяє перекладачеві врахувати ці особливості, гарантуючи таким чином адекватність та стандартизацію перекладу.

Практична цінність дослідження полягає в можливості використання його результатів у професійній підготовці перекладачів, створенні та вдосконаленні термінологічних баз, а також підвищенні якості перекладів військових документів, що має прямий вплив на міжнародну комунікацію в сфері безпеки та оборони.

Ключові слова: лінгвістичний аналіз, військовий переклад, авіаційна термінологія, аббревіатури, стандартизація, точність перекладу.

This article is devoted to linguistic analysis as a method of translating military-technical texts. The relevance of this topic is due to the growing demand for accurate translations of military documents, which are a prerequisite for effective international cooperation and information security. In the current context of Ukraine's integration into the Euro-Atlantic space, the translation of military-technical texts is becoming not only a philological practice, but also a socially important task that requires a systematic scientific approach.

The purpose of this article is to analyze the main lexical, syntactic, and stylistic features of military-technical texts and to determine the role of linguistic analysis in the process of their translation. The methodological basis is a comprehensive linguistic analysis of the text (at the lexical, morphological, syntactic, and stylistic levels) and modern translation technologies (CAT tools, terminology databases, corpus methods).

The work establishes that at the lexical level, the main difficulties associated with translation arise due to the polysemy of terms, synonymy, homonymy, and the presence of "false friends of the translator." Aviation terminology, which is characterized by dynamic development and a high level of standardization, requires special attention. Abbreviations and acronyms also pose a serious problem because, on the one hand, they save language resources, but on the other hand, they cause ambiguity in translation, which requires reliance on international standards (ICAO, NATOTerm).

At the syntactic level, the main difficulties are passive constructions, imperative sentences, and complex subordinate structures. They ensure the normativity and accuracy of military communication, but require the translator to apply transformations and careful contextual analysis to avoid calquing.

At the stylistic level, military-technical texts are distinguished by their formality, uniformity, and precision of wording. Linguistic analysis allows the translator to take these features into account, thus ensuring the adequacy and standardization of the translation.

The practical value of the study lies in the possibility of using its results in the professional training of translators, the creation and improvement of terminology databases, and the improvement of the quality of translations of military documents, which has a direct impact on international communication in the field of security and defense.

Key words: linguistic analysis, military translation, aviation terminology, abbreviations, standardization, translation accuracy.

Постановка проблеми. Сучасні виклики в галузі безпеки та оборони, зростаюча співпраця в рамках багатонаціональних операцій та активне впровадження міжнародних стандартів роблять переклад військово-технічних текстів одним із ключових елементів міждержавної комунікації. Невід'ємною умовою цієї комунікації є не тільки формальна наявність перекладу, але й його професійна точність, однозначність та відповідність нормам, оскільки будь-які семантичні, прагматичні або інтралінгвістичні спотворення можуть мати критичні наслідки. Це породжує практичне та наукове питання: які методи та підходи може застосувати перекладач, щоб забезпечити високий ступінь точності та однозначності у відтворенні військово-технічних текстів? [6, с. 45; 8, с. 3-4].

Наукова література вказує на кілька взаємопов'язаних джерел складностей перекладу військово-технічних документів. По-перше, високий ступінь термінології та її динамічне оновлення, особливо в галузі авіації, що вимагає постійної перевірки та гармонізації відповідників у мові перекладу. По-друге, широке використання аббревіатур та акронімів спричиняє неясність, оскільки одна і та ж аббревіатура може мати кілька інтерпретацій у різних контекстах; у таких випадках необхідно звертатися до спеціалізованих глосаріїв та міжнародних баз даних (ICAO, NATOTerm) [3, 4]. По-третє, синтаксичні особливості військових текстів – переважання пасивних та інструктивних конструкцій, а також часте використання складнопідрядних речень – створюють додаткові труднощі при перекладі модальності, агентності та часових відносин на мову перекладу [9, с. 112; 5, с. 3-4].

Загалом, ці фактори вказують на те, що проблема не обмежується «лексичною передачею» слів, а має багатовимірний характер: вона охоплює лексичний, синтаксичний та стилістичний рівні і вимагає інтегрованого підходу, що поєднує теоретичні основи лінгвістичного аналізу та технології перекладу (CAT-інструменти, термінологічні бази, корпусні методи). У цьому сенсі лінгвістичний аналіз розглядається як метод, що дозволяє ідентифікувати та поступово вирішувати проблеми на кожному з цих рівнів: від семантичної інтерпретації термінів до синтаксичних трансформацій та стилістичної уніфікації повідомлення [8, с. 5-7; 11, с. 9].

Водночас існує наукова лагуна: у доступних роботах ще недостатньо послідовно описують процедури, що дозволяють поєднати мовну аналітику з практичними стратегіями перекладу на основі саме авіаційних та військово-технічних

документів. Це частково пояснюється фрагментарним характером досліджень (аналіз термінології окремо від синтаксису; дослідження аббревіатур поза контекстом даних корпусу), а також особливими вимогами щодо безпеки джерел та доступності корпусів для наукових досліджень. Тому метою цієї статті є не тільки опис типових мовних труднощів, але й демонстрація того, як лінгвістичний аналіз може стати методологічною основою для практичних рішень у перекладі військово-технічних текстів (методологічна інновація) та як ці рішення можуть бути інтегровані в робочі процеси перекладача за допомогою технології (прикладна цінність) [9, с. 115].

Дослідження зосереджується на питанні методологічної синергії: які конкретні процедури лінгвістичного аналізу (лексико-семантичний розбір, синтаксична реконструкція, стилістична еквівалентність) у поєднанні з технологічними інструментами забезпечують найвищий ступінь адекватності в перекладі військово-технічних текстів, мінімізуючи ризик комунікаційних помилок у практичному використанні перекладів? Відповіді на це питання мають пряму практичну значущість для підготовки фахівців та стандартизації перекладацьких процедур у системі військової комунікації [6, с. 45; 8, с. 356].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика лінгвістичного та перекладу військово-технічних текстів займає важливе місце в сучасній науковій думці, охоплюючи як основні теоретичні підходи, так і прикладні аспекти, пов'язані з методами та технологіями перекладу. Огляд існуючих робіт показує, що дослідники зосереджуються на декількох ключових напрямках: лінгвістичний аналіз як метод дослідження тексту, специфіка військової термінології, методи перекладу технічних текстів та впровадження технологічних інструментів у практику перекладу.

Теоретичні засади лінгвістичного аналізу тексту досліджували Кочан [10, с. 25-28] та Кравчука [11, с. 12-14] підкреслюють, що аналіз текстів повинен проводитися на декількох рівнях: лексичному, морфологічному, синтаксичному та стилістичному. Це гарантує систематичний та багатоаспектний характер досліджень, що є необхідною умовою роботи з текстами, що мають велике комунікативне значення, до яких належать військові документи.

Дослідження військової термінології є окремою важливою галуззю. Межжеріна [12, с. 5-7] підкреслює сильну динаміку розвитку авіаційних термінів, спричинену інтеграцією нових технологій та стандартизацією в рамках міжнародних

організацій (ICAO, NATO). Кабре [2, с. 45-47] у своїй класичній праці підкреслює, що стандартизація та уніфікація термінів є ключем для подолання цих труднощів, тоді як Боукер і Пірсон [1, с. 86] показують ефективність використання корпусних методів та виборі найбільш усталених відповідників.

Велика увага також приділялася дослідженню методів перекладу військових і технічних текстів. Глушанець аналізує стратегії перекладу, від анотацій і кальки до більш складних перетворень, таких як конкретизація, узагальнення та модуляція [9, с. 110-113]. У своїй докторській роботі Балабін систематизує підходи до військового перекладу, розглядаючи його як міждисциплінарну діяльність із поєднанням лінгвістичного, культурного та технологічного аспектів [8, с. 12-16].

Іншим важливим аспектом є переклад аббревіатур та акронімів, які становлять суть технічно-військової комунікації. Прокопенко та Чуприна [6, с. 45] пропонують стратегії перекладу скорочень і наголошують на важливості використання офіційних джерел.

Аналіз літератури демонструє, що проблема перекладу військово-технічних текстів вже має міцне теоретичне підґрунтя, але все ще потребує глибокого аналізу, що поєднує багаторівневий лінгвістичний підхід (лексичний, синтаксичний, стилістичний) із сучасними технологічними рішеннями. Це визначає актуальність обраної теми та напрямки її подальшого розвитку.

Постановка завдання. Метою цієї статті є дослідження лінгвістичного аналізу як методу перекладу військово-технічних текстів. У центрі уваги перебуває поєднанні теоретико-методологічних підходів та практичних стратегій, що дозволяють подолати труднощі перекладу, пов'язані з великою термінологічною насиченістю, специфікою синтаксичної організації та стилістичними особливостями військового дискурсу.

Для досягнення цієї мети передбачено кілька завдань, серед яких:

1. Визначити сутність та методологічні основи лінгвістичного аналізу як багаторівневої процедури, що охоплює лексичний, морфологічний, синтаксичний та стилістичний рівні.

2. Окреслити специфіку військово-технічних текстів, для яких характерні стандартизація, регулювання та однозначне формулювання.

3. Дослідити основні лексичні труднощі перекладу, зокрема багатозначності термінів, явищ синонімії та омонімії, а також проблем, пов'язаних з інтерпретацією аббревіатур та скорочень у військовій комунікації.

4. Проаналізувати синтаксичні особливості військових текстів, зокрема часте використання пасивних конструкцій, інструкційних та складнопідрядних речень, що становлять додатковий виклик для перекладача.

5. Визначити стилістичні параметри військово-технічних документів з точки зору офіційності, точності та стандартизації викладу, а також оцінка їх впливу на вибір стратегій перекладу.

6. Оцінити можливості інтеграції сучасних технологічних інструментів (CAT-системи, термінологічні бази, корпусні методи) до процесу перекладу військово-технічних текстів.

Наукова новизна статті полягає у спробі поєднати методологію лінгвістичного аналізу з практичними технологіями перекладу. У той час як більшість існуючих досліджень зосереджуються на окремих питаннях (термінології, граматиці або стилістиці), ця робота пропонує інтегрований підхід, який враховує взаємозв'язки між усіма рівнями лінгвістичного аналізу та перекладацької практики.

Практична цінність дослідження полягає в можливості застосування його результатів у декількох сферах:

- підготовка перекладачів військово-технічної спеціалізації;
- створення та вдосконалення термінологічних словників та електронних баз;
- розробка методичних рекомендацій для підвищення якості перекладу інструкцій, протоколів та настанов;
- впровадження сучасних перекладацьких технологій у роботу військових та державних структур, які потребують багатомовної документації.

Завдання статті формують основу для побудови цілісної моделі перекладу військово-технічних текстів, яка враховує лінгвістичні, комунікативні та технологічні чинники і спрямована на досягнення максимальної точності, однозначності та стандартизації у міжмовній військовій комунікації.

Виклад основного матеріалу. Лінгвістичний аналіз як метод дослідження текстів займає центральне місце в сучасному перекладознавстві. Його суть полягає в поетапному дослідженні мовних одиниць на різних рівнях – лексичному, морфологічному, синтаксичному, стилістичному та прагматичному – з метою визначення їх структурних, семантичних та функціональних особливостей [11, с. 9-10]. Такий підхід дозволяє не тільки досліджувати текст в цілому, але й створити основу для адекватного перекладу, особливо

у випадку текстів, що вимагають максимальної точності, таких як військово-технічні тексти.

Військово-технічні тексти характеризуються специфічним поєднанням точності, стислості та стандартизації, що відображає необхідність безпомилкової комунікації між суб'єктами військової діяльності [8, с. 7-9]. Ці тексти поєднують елементи технічної, офіційно-ділової та спеціалізованої професійної мови і містять багато термінів, скорочень, інструкційних структур та синтаксичних фраз, які не тільки описують дії, але й мають нормативний та імперативний характер.

Використання лінгвістичного аналізу в перекладі військово-технічних текстів дозволяє ідентифікувати смислові центри повідомлення, виявити логічні та граматичні залежності між компонентами та вибрати відповідні перекладацькі рішення [10, с. 26]. На лексичному рівні аналіз зосереджується на визначенні термінів і термінологічних систем, які становлять основу змісту тексту. Як зазначає Межжеріна, авіаційна та військова термінологія постійно змінюється, відображаючи технічний прогрес та міжнародну стандартизацію [12, с. 6-8]. Це вимагає чіткого розмежування між загальноновживаними словами та спеціалізованими термінами, які часто мають різне семантичне навантаження.

На синтаксичному рівні аналіз дозволяє встановити способи вираження логічних і причинно-наслідкових зв'язків у військових інструкціях, настановах і технічних описах. Дослідження показують, що в військових текстах англійською мовою часто використовуються пасивні конструкції, які забезпечують нейтральність і формальність викладу [6, с. 47]. При перекладі на українську мову це часто вимагає застосування граматичних трансформацій, зокрема активації конструкцій або перебудови речень з метою збереження смислової точності.

Стилістичний рівень лінгвістичного аналізу передбачає відтворення офіційності, об'єктивності та стандартизованості викладу. Як підкреслює Глушаниця, перекладач повинен дотримуватися принципів функціональної адекватності, передаючи не тільки зміст, але й стилістичну незмінність оригіналу [9, с. 112-113]. Наприклад, інструктивні речення в англійських документах, такі як «The operator shall ensure...», слід перекладати українською мовою за допомогою імперативних або наказувальних конструкцій: «Оператор повинен забезпечити...» [8, с. 10]. У таких випадках лінгвістичний аналіз допомагає визначити прагматичну мету висловлювання –

наказ, рекомендацію чи попередження – і вибрати оптимальний синтаксичний еквівалент.

Застосування багаторівневого аналізу дозволяє створити систематичний підхід до перекладу військово-технічних текстів. Лексичний аналіз має на меті точне тлумачення термінів; синтаксичний аналіз – збереження логіки та підпорядкування речень; стилістичний аналіз – збереження офіційного та ділового стилю [8, с. 11-12]. Поєднання цих рівнів створює стратегії перекладу, які гарантують точність, узгодженість та функціональну адекватність.

Водночас переклад військово-технічних текстів не може розглядатися поза контекстом сучасних технологій. САТ-системи, корпусні методи, термінологічних базах (зокрема ICAO Doc8400 і NATOTerm), надають перекладачам інструменти, що дозволяють перевіряти термінологічну узгодженість і автоматично ідентифікувати повторювані структури [1, с. 87]. Інтеграція корпусних даних покращує точність перекладу завдяки контекстному аналізу в реальних документах, підтверджуючи взаємодоповнюваність лінгвістичного аналізу та технологічних засобів.

Лінгвістичний аналіз у перекладі військово-технічних текстів слугує методологічною платформою, яка забезпечує комплексний підхід до роботи над текстом і підвищує точність перекладу, зменшуючи ризик втрати семантичного значення та гарантуючи термінологічну узгодженість між мовами, що використовуються у військовому дискурсі [8, с. 13].

На лексичному рівні лінгвістичний аналіз спрямований на виявлення термінологічних одиниць, визначення їх семантичного обсягу та пошук відповідних еквівалентів у мові перекладу. Військова термінологія характеризується великою щільністю спеціалізованої лексики, що відображає технічні процеси, дії, предмети або статуси. Як зазначає Межжеріна, авіаційна термінологія є «динамічною системою, в якій терміни не тільки позначають поняття, але й виконують функцію стандартизації професійної комунікації» [12, с. 5-6].

Основними проблемами на цьому рівні є полісемія (наприклад, lift – «підйомна сила», «підняти» або «підйом»), омонімія (charge – «заряд», «атака», «обов'язок») та синонімія, коли різні терміни можуть описувати схожі поняття (fighter jet – combat aircraft). У таких випадках перекладач повинен провести контекстний аналіз, спираючись на корпуси, глосарії та офіційні бази даних ICAO або НАТО. Боукер і Пірсон підкреслюють, що методи, засновані на корпусах, дозволяють

«ідентифікувати найчастіше вживані еквіваленти термінів шляхом порівняння частоти та контексту вживання в паралельних текстах» [1, с. 93].

Важливо також уніфікувати переклад скорочень та акронімів, які часто зустрічаються у військових документах. Прокопенко та Чуприна наводять приклади, в яких скорочення може мати кілька інтерпретацій (АО – area of operations, aircraft operator, assembly order), що може призвести до неправильних інтерпретацій без відповідного контексту [6, с. 46-47]. Тому лінгвістичний аналіз гарантує точність тлумачення шляхом виявлення термінологічних зв'язків у тексті.

Синтаксичний рівень відіграє вирішальну роль у відтворенні логічної та структурної організації військов-технічних текстів. На відміну від художнього або публіцистичного стилів, синтаксис цих текстів характеризується чіткістю, послідовністю та домінуванням інструкційних конструкцій, спрямованих на виконання дій. Як зазначає Балабін, у військових документах переважають пасивні конструкції, що забезпечують формальний і нейтральний характер презентації [8, с. 34]. Наприклад, речення «The system is activated by the operator» перекладається як «Система активується оператором», що дозволяє уникнути персоніфікації виконавця дії.

Поширеною граматичною проблемою є переклад складанопідрядних речень, в яких в англійській мові часто використовується надлишкова підрядність: «When the signal is received, the device, which is located in the control panel, automatically starts the sequence». Переклад українською мовою: «Після отримання сигналу пристрій, розташований на панелі управління, автоматично запускає послідовність». Така перебудова забезпечує природність українського синтаксису при збереженні смислу [10, с. 28].

Слід також зазначити, що в англійських військових інструкціях часто опускаються підмети формі імперативу (Ensure the valve is closed), які в українській мові перекладаються за допомогою дієслів наказового способу (Переконайтеся, що клапан закритий). Використання лінгвістичного аналізу на цьому рівні допомагає перекладачеві відновити пропущені синтаксичні компоненти та передати функцію інструкції у відповідній модальній формі [6, с. 48].

З точки зору стилістики, головним завданням перекладача є збереження офіційного, точного та стандартизованого характеру військової комунікації. Глушаниця наголошує, що перекладач повинен дотримуватися принципів

функціональної адекватності, тобто передавати стилістичну незмінність оригіналу без надмірної «українізації» та емоційного забарвлення [9, с. 113]. Військові документи не допускають жодної двозначності, тому навіть найменші стилістичні зміни можуть вплинути на інтерпретацію команди.

Балабін підкреслює, що офіційний стиль військових текстів базується на усталеній мовній системі: нейтральному словниковому запасі, наказових конструкціях, пасивних формах дієслів та стереотипних термінологічних зворотах [8, с. 35]. Наприклад, вираз «It is required to ensure readiness prior to launch» перекладається як «Необхідно переконаватися в готовності перед початком», де безособова форма виразу зберігає офіційність і загальний характер дії.

Лінгвістичний аналіз стилістичного рівня також включає визначення прагматичної функції висловів, незалежно від того, чи це наказ, рекомендація, попередження чи опис процесу. Це дозволяє правильно підібрати українські відповідники та граматичні засоби. Наприклад, вираз «The operator shall verify...» має модально-зобов'язальний характер і перекладається як «Оператор повинен перевірити...» [8, с. 37].

Сучасна перекладацька практика показує, що ефективність перекладу військово-технічних текстів значно зростає завдяки поєднанню лінгвістичного аналізу з технологічними інструментами. До них належать, зокрема, системи автоматизованого перекладу (CAT-tools), термінологічні бази (наприклад, ICAO Doc8400, NATOTerm) та корпуси спеціалізованих текстів. Боукер і Пірсон зазначають, що методи, засновані на корпусах, дозволяють «виявляти закономірності в структурі текстів і створити моделі перекладу для повторюваних конструкцій» [1, с. 95].

Технологічні інструменти допомагають перекладачеві, забезпечуючи термінологічну узгодженість, уніфікуючи структуру документа та скорочуючи час, необхідний для обробки інформації. Однак, як підкреслює Балабін, жодна технологія не може замінити глибокий лінгвістичний аналіз, оскільки «комп'ютерні алгоритми не здатні інтерпретувати контекстуальні та прагматичні аспекти комунікації» [8, с. 39]. Отже, оптимальною стратегією є поєднання аналітичного мислення перекладача з технологічними інструментами для досягнення максимальної точності та стандартизації перекладу.

Висновки. Результати дослідження підтвердили, що лінгвістичний аналіз є комплексним методом дослідження та інтерпретації військо-

во-технічних текстів, що гарантує точність, стандартизацію та функціональну адекватність перекладу. Аналіз показав, що переклад військових текстів вимагає не тільки глибокого знання мови, але й уміння враховувати контекст, організаційну структуру та прагматичну спрямованість комунікації.

Лінгвістичний аналіз на лексичному рівні дозволяє ідентифікувати семантичні зв'язки між спеціалізованими термінами, уникнути неясності та створити стабільну основу для перекладу. Зокрема, дослідження Межжеріни [12, с. 5-7] та Боукера і Пірсона [1, с. 93-95] показують, що корпусні методи значно покращують якість перекладу шляхом контекстуалізації термінів та пояснення їхнього значення. Систематичний лексичний аналіз є основою для створення термінологічних словників і глосаріїв, які гарантують узгодженість перекладу в певній галузі.

На синтаксичному рівні основні труднощі в перекладі військових текстів виникають через відмінності в структурі речень між англійською та українською мовами. Як зазначає Балабін [8, с. 12-17], у військовій документації переважають пасивні та інструктивні конструкції, що відображають формальний та зобов'язальний характер заяв. Лінгвістичний аналіз дозволяє визначити функцію кожної граматичної одиниці в структурі заяви та забезпечити граматичну та прагматичну еквівалентність перекладу.

З точки зору стилістики переклад технічно-військових текстів повинен базуватися на принципах формальності, точності та нейтральності. Глушаниця [9, с. 112-113] підкреслює, що перекладач повинен не тільки передати зміст, але й відобразити стилістичну незмінність оригіналу.

Лінгвістичний аналіз дозволяє визначити тип і стилістичні особливості тексту та підібрати відповідні мовні засоби залежно від комунікативної мети.

Важливим аспектом є інтеграція технологічних інструментів – CAT- систем, термінологічних баз і корпусних методів – до процесу лінгвістичного аналізу. Бовкер і Пірсон [1, с. 95] та Балабін [8, с. 39-40] підкреслюють, що технологічні інструменти полегшують аналітичну роботу перекладача, але не можуть замінити його мовну інтуїцію та контекстуальне мислення. Поєднання аналітичного підходу та цифрових інструментів створює оптимальну модель сучасного процесу перекладу, засновану на точності, стандартизації та швидкості.

Лінгвістичний аналіз у військових перекладах – це не тільки сукупність методів і технік, але й цілісна система пізнання тексту, спрямована на його декодування, інтерпретацію та відтворення. Використання лінгвістичного аналізу дозволяє перекладачеві врахувати взаємодію лексичних, граматичних, стилістичних і прагматичних елементів, що в кінцевому підсумку гарантує високий рівень адекватності перекладу технічно-військових текстів.

Перспективи майбутніх досліджень полягають у розвитку інтегрованих моделей перекладу військових текстів, що поєднують лінгвістичні, когнітивні та технологічні підходи. Також рекомендується розширити бази даних корпусів військово-технічних текстів українською мовою, що сприятиме створенню стандартизованої термінологічної системи та поліпшить якість підготовки перекладачів, що спеціалізуються в галузі військової комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Bowker L., Pearson J. Working with Specialized Language: A Practical Guide to Using Corpora. London ; New York : Routledge, 2002. 224 p.
2. Cabré M. T. Terminology: Theory, Methods and Applications. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1999. 224 p.
3. ICAO. Doc 8400 : Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes. 8th ed. Montreal : International Civil Aviation Organization, 2010. 176 p.
4. NATO Terminology Database (NATOTerm). NATO Standardization Office. Brussels : NATO, 2024. URL: <https://nso.nato.int/natoterm>.
5. Newmark P. A Textbook of Translation. London : Prentice Hall International, 1988. 336 p.
6. Prokopenko A. V., Chupryna I. Translation Strategies of the Ukrainian Military Terminology on the Basis of English Media Discourse. Philological Treatises. 2018. Vol. 10, No. 4. P. 62–67.
7. Sager J. C. A Practical Course in Terminology Processing. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1990. 254 p.
8. Балабін В.В. Теоретичні засади військового перекладу в Україні: Монографія. Київ: Логос, 2018. 521 с.
9. Глушаниця Н. В. Способи технічного перекладу наукових текстів (на матеріалі англomовної авіаційної термінології), 2015. 7 с.
10. Кочан І. П. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Львів : Світ, 2013. 272 с.

11. Кравчук О. М. Лінгвістичний аналіз тексту як метод наукового дослідження. Тернопіль, 2016. 128 с.
12. Межжеріна Г. В. Англійські авіаційні терміни в аспекті перекладу. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2020. 98 с.

Дата першого надходження рукопису до видання: 13.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 21.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025